

Nf. 99.

OPINIONES MEDICORVM
 ARTIS EVEHENDÆ PESTEM
 EPISTOLA

^{QVA}
 MEDICI SVI ÆVI INCOMPARABILIS

DOMINI
 FRIDERICI HOFFMANNI

COMITIS PALATINI CÆSAREI, CONSILIARII,
 ARCHIATRI ET PROFESSORIS REGII, SCIENTIARVM SO-
 CIETATIS CÆSAREO LEOPOLDINO - CAROLINÆ ET PE-
 TROPOLITANÆ: NEC NON REGIÆ BRITANNICÆ ET
 PORVSSICÆ SODALIS, FACVLTATIS SVÆ ET
 TOTIVS ACADEMIÆ HALENSIS
 SENIORIS

SEPTVAGESIMVM QVINTVM NATALEM GRATV-
 LATVR, SIMVLQVE GRATI ANIMI PRO SINGVLIS IN SE
 COLLATIS BENEFICIIS PVBLICVM PROMIT
 TESTIMONIVM,

BREVIBVS MONSTRAT ET RECENSET

ABRAHAM NITZSCH, Dantiscanus

M. D.

p. r. Medicus Castrensis Cæsareo - Russicus.

Anno MDCCXXXIV.

VIR ILLESTRIS ET MAGNIFICENTIAE

1607

ARTIS

Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and includes some larger, bolded words that are difficult to decipher.

VIR ILLUSTRIS ET MAGNIFICE,

Patrone & Præceptor pia mente æternum prosequende.

ANtiquum & pervulgatum illud dictærium :
Mundus regitur opinionibus, uti omni tempore
sua constitit veritate, sic & nostro luculento experientia firmatur ac stabilitur testimonio. Quicunque enim contingentia mundi composito & procul ab omni partium studio remoto contemplatur animo, singula opinionibus regi, iisque præcipue deberi, facili perspiciet negotio. Etenim regina opinio ubique suum exercet dominium, ad fidet nempe consiliis Magnatum intimioribus, eruditorum dirigit acta & opera, vulgum adoratorem habet & defensorem strenuum, cumque superstitiosum. Quid? quod nulla ars, nulla disciplina toto reperitur orbe, circa quam tyrannidis suæ vestigia legere haud liceat prudentioribus. Dolendum sane, quod inter alias ars omnium præstantissima & nobilissima, donorum, ut cum SYDENHAMIO loquar, omnium, quæ hanc vitam respiciunt, maximum; ab auctore (1) divina; a commodo, quod miseris fert mortalibus, salutifera dicenda, a prima sua huc usque origine non medendi, sed confabulandi, garrandi aliosque exprobrandi studium, quin variarum opinionum, ne dicam variorum commentorum objectum extiterit. Si enim Medicinæ, ut ita loquar, ab ovo contemplamur faciem, nil nisi quoad principia artis, hisque superstructa theoriæ & therapie fundamenta, sententiarum deprehendimus divortia merasque fictiones: adeo, ut nulla fere sit ætas, nullum plane ævum, cui fluctuantium medentium opinionum haud innotescat turba. Prioris quidem ævi Medici sola experientia contenti, quæ lon-

);(2

(1) Vid. *Dissert. Stablianam de DEO vera medicinae auctore.*

longior, isque sæpius repetitus edocuerat usus, in praxi adhibebant, suisque commendabant; HIPPOCRATES vero has res facti ad rationem revocando theoriæ rationalis struendæ primus dabat operam. Semitam legebat, ut alios taceam, genio suo nimium indulgens GALENVS: quo vero artis emolumento, judicent antiquiorum autoritate minus occæcati. Corporis enim non modo structi & vivi, sed & rerum, unde vivimus, inexistens materialis actionis, harumque respectu individuorum diversæ operationis minus curate gnari in rebus iudicii nil nisi seculo suo proferre poterant quadrantia. Quid inde mirum, si missis brevitatis causa physiologicis, pathologia flatulenta (2) Hippocratica, a posteris explosa: Galeni humorosa (3) per tot acerrime defensa, summopereque æstimata (4) secula, recentiorum, utinam! realiori non affectato saltim artis augmento, exsiccata diligentia? Quam jejunæ vero & nostris temporibus horum circa morborum causas videantur cogitationes, quemque docebunt sequentia: Quænam quæso! in pathologicis steriliores Paracelsi tartarea & astrali? quæ Helmontii archæali, false alias Galenicis perstringentium paris. Quæ in detegendo morborum ortu obscuriores dæmoniaca Fluddii? aut spiritali Wirdigii? Quæ in explicandis morborum causis mancæ magis ac acido-alkalica Tackenii? vel acris, fermentans, pungens, rodens, nec non ætherea quorundam Neotericorum? quæ ad stabiliendam firmiorem therapiam insufficientiores acido-biliofa Sylvii? ut & acido-viscida Cartesianorum? An denique modernis quibusdam tantopere comprobata plethorica & intentionalis hæmorrhagica pathologia omne absolvat punctum, suo modeste inquiram loco. Jactis sic, quod ostensum dedimus, pathologiæ fundamentis dubiis, therapiæ ædificium maxime vacillare ecquis mirabitur? Re-

gun-

(2) vid. *Schultzii Histor. medic.* p. 237. seqq. (3) vid. *Stollii Anleitung zur Historie der Medicinischen Gelahrheit.* p. 528. (4) Testes sunt JACOBVS SYLVIVS, ALTOMARI, ALEXANDER MASSARIAS, & alii. vid. *præfat. Introduct.* p. 155. & 724.

guntur & hic opinionibus præconceptis Medici: quam enim methodum, quæcunque medicamenta extollunt hi, eadem fusque deque habent vel cane angueque pejus oderunt alii. Juvabit speciminibus quibusdam asserti nostri evincere veritatem. Quem quæso fugit pomum illud & vulgi & Medicorum fat præstantissimorum eridos, Cortex Chinæ in febribus intermittentibus (5) cujuscunque generis (6) in spasmodicis hysteriis, adfectu hypochondriaco (7) podagra (8) ictero (9) & melancholia hypochondriaca (10) a multis laude dignissima, GOELICKIO e contra & aliis (11) dolosa & fallax judicata medicina. Quem latet, opium a STAHLIO (12) imposturæ accusari? licet SYDENHAMIO (13) consummatissimo illi Medico, solertissimoque naturæ observatori necessarium in hominis manu organum pluribus, iisque NB. efficacius extirpandis malis par audiat remedium. JVNCKERVS (14) antimonium diaphoreticum efficacissimis sudoriferis sanguinisque stasin resolventibus, certissimis adnumerat medicaminibus, quod BOERHAVIVS (15) inertem & noxiam purgantibus saltim stimuli loco addendam nominat calcem. SCHVLTZIVS (16) & ANHALTVS (17) mire dilaudant TE præeunte (18) in tollendis stasibus, corrigendis & purificandis humoribus, nec non enecandis vermibus æthiopsis mineralis egregias & polychrestas vires: interim BOERHAVIO (19) insulsa & iners massa, RO-
):(3 KIO

(5) vid. *Prax. Stahl. secundo editam*. p. 1004. 1020. 1073. seqq. (6) vid. SYDENH. *Opp. Geneva edit.* p. 55. 186. 397. 427. 489. (7) *ibid* p. 425. 549. (8) *ib.* p. 425. 471. (9) vid. ALEX. CAMERAR *dissert. qua usus corticis a febre ad icterum extenditur*. p. 6. & 17. (10) vid. MVISGRAVE *diss. de arthritide symptom.* Genev. edit. p. 26. 27. (11) in *dissertat. de impostura corticis peruv. passim, nec non a STAHLIO in Praxi sua a Storchio*. II. edita. 758. seqq. & 765. seqq. (12) in *dissert. de impostura Opii*. (13) in *Opp. suis* 1716. Geneva edit. p. 113. (14) in *Conspectu Therap. general.* p. 133. (15) in *Chemia sua Tubingæ impressæ* Tom. II. p. 517. (16) vid. SCHROMMII *dissert. inaug. Altorffi habitam de æthiops miner ali a pag.* 17. usque 25. (17) in *dissertat. inaug. de febre quartana duplici* & p. 24. (18) in *triade dissert. physico-chymicar.* p. 80. (19) in *Chym. citat.* p. 493.

KIO (20) vero suspecta habentur ejus encomia. Diacordium Fracastorii rudis, indigesta moles, stolidaque STAHLIO (21) dicitur compositio, quod tamen STORCHIVS (22) & GOELICKE (23) affectæ alias strenui in vehementibus alvi dilaudant torminibus. Camphora caliditate & penetrantia ab eodem (24) oleis non solum comparata æthereis, sed & idcirco summe exæstuans commovensque judicata medicina, a Medico Nordhusano singulari exemplo (25) addicitur antispasmodicis. Venæ sectionem in acutis a quibusdam non solum utilem, sed & necessariam deprehensam adeoque commendatam, alii, nescio, quas ob imaginarias congestiones erroneas & activas exhorrescunt anxie. Et sic de aliis, Salivationis nempe in vel externa tutiori administratione, aquarum soteriarum, lacticiniorum, vomitoriorum aliorumque usu in non minus artis detrimentum inter se rixantur & contrariantur practici. Idem enim in eodem morbo remedium & laudant & culpant iidem, provocant ad experientiam singuli, nec desunt, quo sua colorent, speciosa argumenta; quo propagent, applaudentium turba, ut, cui assensum præbeat anxius & dubius hæreat praxin moluturus Medicus. Quum vero in confirmationem veritatum medicarum haud sufficiat cum autoritatibus pugnare, sed firmis potius opus sit argumentis, quibus de certa rei ratione quisque convinci possit, haud ægre laturos fore præstantissimos Viros plane confido, si absque prosopolepsia unius vel alterius partis, harum opinionum turbinem & judicii nimis præcipitati & experientiæ rarioris vel particularis saltim infelicem sobolem asserere nullus dubitem. Credibile eim vix est, unquam tam graviter circa sanitatis statum, morborum causas eorumque mendedi methodum medentes hallucinari & impingere potuisse, modo dicta medicinæ fulcra experientiam puta & rationem debite conjunxissent invicem, neutramque neutri præferre cavissent

(20) in *Chymiatría superstitiosa*, p. 36. (21) in *Praxi sepius citata*, p. 801. 886. (22) *ib.* p. 886. § 91 r. (23) in *dissert. de dysenteria corrupta cum salute agræ in integrum restituenda*, p. 16. (24) in *Praxi multoties vocata* p. 799. (25) vid. HOFFMANNI *medic. Consultat. Tom. VIII. p. 275. usque 279.*

sent cautius. Non sufficit hic sola experientia; nec suppetit sibi relicta ratio: utriusque requiritur amicabile isque prudentior nexus. Quam enim illa curatiorem tradit rerum facti historiam: hæc, quomodo & quare contigerint, solerti inquiri studio, veritatesque inde elicit inconcussas & perpetuas, certitudini & autoritati omni medicæ tantummodo sternentes viam tutissimumque præbentes fundamentum. Restaret quidem pro materiæ substratæ necessitate & modernorum quoad principia artis mentionem facere dissensus, quo quænam hypothesium progressibus artis faveat, nec non? cuius pateret lecturo: quum vero qua includor, temporis hoc vetet angustia: dicenda alii referaturus occasioni rei ipsi, qua propter hæc scripsi, me accingam.

Imminet nempe VIR MAGNIFICE & ILLVSTRIS, Natalis TVVS, isque, quæ DEI gratia est, septuagesima quinta vice. Dies, quibus ars evehenda curæ cordique festus & solennis. Quæ enim TVA in instauranda illa nullo pretio redimenda merita: quæ in illustranda ea & adhuc indefessa opera, mirantur qui rem ex æquo æstimare norunt omnes. Viam veritatis in scriptis TVIS omni auro cedroque dignioribus monstras simplicem, indicas planam; tanta tamen TVA est modestia, ut minime TIBI sumas illis tantum credi, svasor potius TVIS existas & autor aliorum evolvere scripta & quæ hæc vera habent, in alienum & proprium convertere usum. Tanta porro TVA est & fuit pietas, ut juvenis adhuc existentiam creatoris ex artificiosissima corporis structura ostensam dares atheis: (26) & dum potentias, quas idem summopere omnibus venerandus creator rebus indidit naturalibus, primus (27) inquisiveris motrices, præconem sapientiæ Divinæ TE gessisti solertissimum, ne dicam quam senex applaudentibus ipsis Theologis (28) Theologiam edidisti aphoristicam. (29) Jungit se hisce non solum TVA in do-

(26) in *Orat. de Atheo convincendo ex artificiosissima machine humana structura*. vid. *Opusculor. Physico-Medicor. Ulmæ edit. T. I. p. 418.* (27) vid. *Diss. Theoremata physica comprehendens §. 4. & 5. it. diss. de univers. agente in corporibus.* (28) *Tellus* est LESSERVS Past. Nordhuf. Vir eximie pietatis & eruditionis in epistola gratulatoria MDCCXXIII. hujus causa *Auctori scripta.* (29) *Titulus est: sum-*

cendo & scribendo ingenua perspicuitas, sed & quæ Viris nobilitate generis (30) munerumque dignitate conspicuis oppido rara, extraordinaria plane, quam cum aliis ipse expertus sum, erga discendi cupidos humanitas & philanthropia. Quem enim discipulum decuisset improbum remunerari Præceptoris laborem, TV potius inverso quasi ordine fidelissima institutione, libere concesso aditu munificaque sæpius fidelissima institutione, dirigente sic Divina Providentia, ductus amore stimulasti & intendisti, quin sublevasti penitus discendi, me immerente, ardorem & conatus. Quid? quod exantlatis studiis academicis desiderio t. t. Collegii Medici Moscoviensis satis facturus unum eorum me nec cogitantem, nec petentem propriis designabas motibus, dignumque cui collatis prius Doctoralibus privilegiis & honoribus Sparta demandaretur futura medica, judicabas. Hæc, si mecum volvo revolveque animo, impius plane essem atque ingratus, si TIBI, VIR MAGNIFICE! cui post DEVM omnes qualescunque meos artis profectus, fortunam, quin me ipsum debeo, publicum animi grati denegarem documentum. Ut proinde, quem offero, amoris mei in TE sempiterni, beneficiorumque nunquam intermorituræ memoriæ testem eadem, qua consecro i. e. serena accipias fronte, paternumque TVVM affectum porro absenti immutatum serves, est, quod ex omni animo contendo atque oro. Interim DEVM T. O. M. demississimis pro salute TVA omni tempore supplex fatigabo precibus, ut diem hunc, quo cœlitus & præparandis Hygeiæ Alumnis & reficiendis miseris datum es clinicis donum, in artis ulterius incrementum, ægrorum solamen, Familiæ splendorem, Facultatis & Academiæ ornamentum singulare, TE viridi senecta radiantibusque veris fortunæ bonis superflite sæpius adhuc clementissime redire seroque, quod TE manet, nec nisi ævi honorisque satiatur tandem adire sinat Cœlum. Dabam Petropoli.

Pridie Calendarum Martii MDCCXXXIV.

ma totius doctrinæ pauci aphorismis in ordinem & connexionem velata a Medico Christiano, quæ auctior prodiit 1730. (30) Gentem Hoffmannianam seculo abhinc, & quod excurrit, nempe 1630. a Ferdinando II. Romanorum Imperatore inter Nobiles S. R. J. relatam testatur GVEINTZIVS vid. ejus epistolam de augustana conf. Pauli Dolscii Medici Hallens. cura græce reddita. p. 11.

Gb 1024.

S. 8

1024

1024

OPINIONES MEDICORVM
ARTIS EVEHENDÆ PESTEM
EPISTOLA

^{QVA}
MEDICI SVI ÆVI INCOMPARABILIS

DOMINI
FRIDERICI HOFFMANNI

COMITIS PALATINI CÆSAREI, CONSILIARII,
ARCHIATRI ET PROFESSORIS REGII, SCIENTIARVM SO-
CIETATIS CÆSAREO LEOPOLDINO - CAROLINÆ ET PE-
TROPOLITANÆ: NEC NON REGIÆ BRITANNICÆ ET
PORVSSICÆ SODALIS, FACVLTATIS SVÆ ET
TOTIVS ACADEMIÆ HALENSIS
SENIORIS

SEPTVAGESIMVM QVINTVM NATALEM GRATV-
LATVR, SIMVLQVE GRATI ANIMI PRO SINGVLIS IN SE
COLLATIS BENEFICIIS PVBLICVM PROMIT
TESTIMONIVM,

BREVIVS MONSTRAT ET RECENSET
ABRAHAM NITZSCH, Dantiscanus

M. D.
p. r. Medicus Castrensis Cæsareo - Russicus.

Anno MDCCXXXIV.

